

Ciele a úlohy suverénnych fondov blahobytu

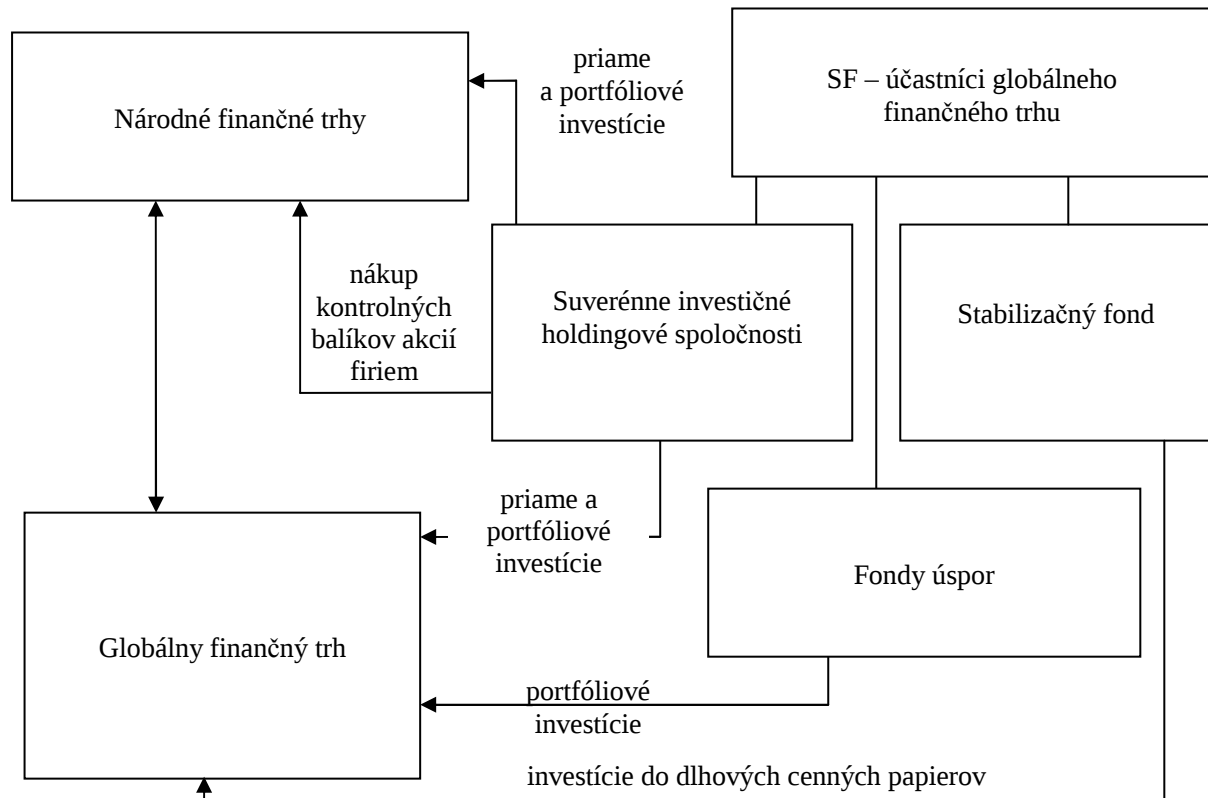
(2.časť)

Suverénny fond je relatívne novou finančnou inštitúciou svetovej ekonomiky. Vytvára sa vďaka nasledovným ekonomickým predpokladom. Je ním napríklad prebytok štátneho rozpočtu, ktorý vzniká vďaka neplánovaným príjmom za ropu a zemný plyn v krajinách Perzského zálivu, Rusku, Líbyi, Bruneji, Venezuele, Nigérii, Nórsku; za minerálne suroviny ako sú napríklad meď, diamanty, fosfáty a iné v Čile, Botswane, či v štáte Wioming (USA). Okrem toho sa finančné zdroje suverénnych fondov vytvárajú vďaka prebytku obchodnej bilancie napríklad za predaj tovarov v Číne, či poskytovanie služieb v Singapore. Zdroje suverénnych fondov sa vytvárajú z devízových a zlatých rezerv, alebo iných príjmov ako sú výnosy z privatizácie, alebo zahraničná finančná pomoc, ako je to v prípade Austrálie, Írska, Francúzska, Malajzie, Južnej Kórei, Vietnamu a Indonézie. v závislosti od cieľov ich vytvorenia:

- stabilizačné fondy, ktorých základným cieľom je ochrana rozpočtu krajiny pred kolísaním cien surovín na svetových trhoch;
- fondy úspor pre budúce generácie, ktorých cieľom je premena neobnoviteľných surovínových aktív na portfólio diverzifikovaných aktív a zmiernenie dôsledkov holandskej choroby;
- korporácie investujúce devízové a zlaté rezervy, ktorých cieľom je zväčšenie výnosov z nich;
- rezervné fondy na nepredvídané výdavky na dôchodky, ktoré sa vytvárajú z zdrojov okrem individuálnych platieb na dôchodky a sú určené na nepredvídané výdavky rozpočtu na dôchodky. Suverénne fondy zastupujú štáty disponujúc národnými úsporami a investujú ich do podnikového kapitálu rôzneho typu a iné finančné nástroje vrátane akcií, dlhopisov a aktíva zahraničných krajín.

Pre suverénne fondy je charakteristické, že nemajú takmer žiadne záväzky sa preto môžu mať dlhodobú stratégiu investovania. Výnosy sú pre suverénne fondy dôležitejšie ako likvidita. Pri ich riadení sa vyberá rizikovejšia stratégia v porovnaní s riadením devízových rezerv.

Formy investícií suverénnych fondov na domácom a globálnom trhu

Poradie najväčších suverénnych fondov

Krajina	Meno fondu	Aktíva v mld. USD	Vznik	Zdroj formovania	IT*
SAE Abu Dhabi	Abu Dhabi Investment Authority	\$627	1976	Ropa	3
Nórsko	Government Pension Fund – Global	\$571.5	1990	Ropa	10
Čína	SAFE Investment Company	\$567.9**	1997	Nekomoditný	2
Saudská Arábia	SAMA Foreign Holdings	\$472.5	n/a	Ropa	2
China	China Investment Corporation	\$409.6	2007	Nekomoditný	7
Kuwait	Kuwait Investment Authority	\$296	1953	Oil	6
China – Hong Kong	Hong Kong Monetary Authority Investment Portfolio	\$292.3	1993	Nekomoditný	8
Singapur	Government of Singapore Investment Corporation	\$247.5	1981	Nekomoditný	6
Singapur	Temasek Holdings	\$157.2	1974	Nekomoditný	10
Čína	National Social Security Fund	\$146.5	2000	Nekomoditný	5
Rusko	National Welfare Fund	\$142.5*	2008	Ropa	5
Katar	Qatar Investment Authority	\$85	2005	Ropa	5
Austrália	Australian Future Fund	\$72.9	2004	Nekomoditný	10
Líbya	Libyan Investment Authority	\$70	2006	Ropa	2
SAE – Abu Dhabi	International Petroleum Investment Company	\$58	1984	Ropa	n/a
Alžírsko	Revenue Regulation Fund	\$56.7	2000	Ropa	1
USA Aljaška	Alaska Permanent Fund	\$40.3	1976	Ropa	10
Kazachstan	Kazakhstan National Fund	\$38.6	2000	Ropa	6
Južná Kórea	Korea Investment Corporation	\$37	2005	Nekomoditný	9
Malajzia	Khazanah Nasional	\$36.8	1993	Nekomoditný	4
Azerbajdžan	State Oil Fund	\$30.2	1999	Ropa	10
Írsko	National Pensions Reserve Fund	\$30	2001	Nekomoditný	10
Brunej	Brunei Investment Agency	\$30	1983	Ropa	1
Francúzsko	Strategic Investment Fund	\$28	2008	Nekomoditný	n/a
USA – Texas	Texas Permanent School Fund	\$24.4	1854	Ropa a iné	n/a
Irán	Oil Stabilisation Fund	\$23	1999	Ropa	1
Čile	Social and Economic Stabilization Fund	\$21.8	1985	Med'	10
SAE – Dubaj	Investment Corporation of Dubai	\$19.6	2006	Ropa	4
Nový Zéland	New Zealand Superannuation Fund	\$15.6	2003	Nekomoditný	10
Kanada	Alberta's Heritage Fund	\$15.1	1976	Ropa	9
USA - Nové Mexiko	New Mexico State Investment Council	\$14.3	1958	Nekomoditný	9
SAE – Abu Dhabi	Mubadala Development Company	\$13.3	2002	Ropa	10
Brazília	Sovereign Fund of Brazil	\$11.3	2008	Nekomoditný	TBA
Bahrajn	Mumtalakat Holding Company	\$9.1	2006	Nekomoditný	9
Omán	State General Reserve Fund	\$8.2	1980	Ropa a plyn	1

Botswana	Pula Fund	\$6.9	1994	Diamanty a Rudy	6
Východný Timor	Timor-Leste Petroleum Fund	\$6.3	2005	Ropa a plyn	6
Mexiko	Oil Revenues Stabilization Fund of Mexico	\$6.0	2000	Ropa	n/a
Saudská Arábia	Public Investment Fund	\$5.3	2008	Ropa	3
Čína	China-Africa Development Fund	\$5.0	2007	Nekomoditný	4
USA – Wyoming	Permanent Wyoming Mineral Trust Fund	\$4.7	1974	Rudy	9
Trinidad & Tobago	Heritage and Stabilization Fund	\$2.9	2000	Ropa	8
Taliansko	Italian Strategic Fund	\$1.4	2011	Nekomoditný	N/A
SAE – Ras Al Khaimah	RAK Investment Authority	\$1.2	2005	Ropa	3
Venezuela	FEM	\$0.8	1998	Ropa	1
Vietnam	State Capital Investment Corporation	\$0.5	2006	Nekomoditný	4
Kiribati	Revenue Equalization Reserve Fund	\$0.4	1956	Fosfáty	1
Indonézia	Government Investment Unit	\$0.3	2006	Nekomoditný	TBA
Mauretánia	National Fund for Hydrocarbon Reserves	\$0.3	2006	Ropa a plyn	1
SAE– Federácia	Emirates Investment Authority	n/a	2007	Ropa	2
Omán	Oman Investment Fund	n/a	2006	Ropa	TBA
SAE – Abu Dhabi	Abu Dhabi Investment Council	n/a	2007	Ropa	TBA
Nigéria	Nigerian Sovereign Investment Authority	n/a	2011	Ropa	n/a
Podiel na aktívach	celkom ropa a plyn	\$2,644.7			
Podiel na aktívach	celkom iné zdroje	\$2,117.0			
Všetky fondy	celkom	\$4,761.7			

*Index transparentnosti

V období pred rokmi 2008 – 2009 v krajinách s formujúcim sa trhom vznikali, ale najmä aktívne fungovali suverénne investičné fondy. Sú to inštitúcie, ktoré vytvárajú vlády kvôli sterilizácii prebytočného prílevu príjmov z exportu, ako základný spôsob riešenia problému prebytku finančných prostriedkov vidia ich investovanie najmä do zahraničných, ale niekedy aj domácich aktív.

Suverénne investičné fondy nie sú novým javom vo svetovom finančnom systéme. Niektoré fondy majú dlhú históriu - Kuvajt 1953, Abu Dhabi 1976, Temasek 1974. V posledné roky stabilné globálne nerovnováhy a vysoké ceny ropy priviedli k rýchlemu rastu zahraničných aktív suverénnych fondov blahobytu. Najväčšie suverénne fondy majú krajiny exportujúce ropu, zemný plyn a iné suroviny. Za nimi nasledujú krajiny, ktoré majú prebytok obchodnej bilancie ako výsledok vývozu iných tovarov a služieb. Menové inštitúcie týchto krajín akumulovali značné rezervy v dôsledku pozitívneho stavu platobnej bilancie. Pretože objem rezerv značne prevyšuje objemy potrebné pre menovú politiku, mnohé krajiny vytvárajú

suverénne fondy kvôli diverzifikácii investovania devízových rezerv. Veľkosť niektorých suverénnych fondov v krajinách s vznikajúcim trhom a ich investovanie do zahraničných aktív je podmienená „úzkym“ alebo „malým“ finančným a kapitálovým trhom tej, ktorej krajiny. Domáci kapitálový a finančný trh im neumožňuje absorbovať prebytok bežného účtu platobnej bilancie., bez toho aby absorpcia vyvolala negatívne inflačné efekty. Krajiny s rozvinutou trhovou ekonomikou vytvárajú suverénne fondy kvôli tomu, aby stabilizovali dôchodkový systém. Treba poznamenať, že úlohu suverénnych fondov na medzinárodných finančných trhoch nie je potrebné preceňovať, lebo objem nimi spravovaných aktív nedosahuje veľkosť tradičných finančných sprostredkovateľov, ktorými sú komerčné dôchodkové fondy, komerčné podielové fondy, komerčné banky, investičné banky, poisťovne a zaist'ovne.

Suverénne fondy využívajú široké spektrum investičných stratégií. Bez ohľadu na to, že investičná stratégia každého z fondov je unikátna, fondy sa dajú rozdeliť na tri základné kategórie: 1) konzervatívne pasívne portfóliové (conservative, passive); 2) portfóliové fondy zamerané na získanie výnosu (yield seeking, pasive); 3) strategické (strategic and other).

Prvá skupina fondov – sú konzervatívnymi portfóliovými investormi - veľkú časť finančných prostriedkov umiestňujú ako hotovostné termínované vklady na účty v bankách, ale aj do finančných nástrojov finančného a kapitálového trhu s pevnými výnosmi ako sú pokladničné poukážky, komerčné cenné papiere (zmenky) a dlhopisy. Medzi tieto fondy patria Menová agentúra Saudskej Arábie, Rezervný fond Ruskej federácie, Fond národného blahobytu Ruskej federácie.

Druhá skupina fondov – sú portfóliovými investormi – zameranými na získavanie príjmov. Táto skupina fondov riadi diverzifikovanejšie portfólio cenných papierov a aktív s väčšími očakávanými výnosmi sprevádzanými väčšou mierou rizika v porovnaní s konzervatívnymi pasívnymi fondmi. Väčšia časť aktív je umiestnená v akciách podnikov, ktoré sú registrované na najväčších burzách a zvyšné finančné prostriedky sú rozdelené medzi viac diverzifikované a menej rizikové cenné papiere. Tieto fondy istú časť cenných papierov investujú do hedge – fondov, ktoré sa zaoberajú vysoko rizikovými investíciami s veľmi vysokým výnosom. Do tejto skupiny fondov patria najväčšie suverénne fondy – Investičná agentúra Abu Dhabi, ale aj vládny Investičný dôchodkový fond Nórska.

Tretia skupina fondov – sú strategickými investormi – je oveľa menšia ako predchádzajúce dve skupiny suverénnych fondov. Investičná fondov priamych (strategických) investorov ja zameraná na kúpu veľkých (kontrolných) balíkov akcií firiem a na aktívnu účasť v riadení týchto firiem. Fondy zamerané na strategické investovanie sú zamerané na presadzovanie záujmov tej, ktorej krajiny prostredníctvom investovania do národných podnikových aktív. Príkladom toho je firma Sovereign Wealth Enterprise, ktorá je kontrolovaná fondom Dubai World, ale napríklad aj developerská firmy Mubadala.

Vybrané suverénne fondy a skladba ich portfólia

Štruktúra aktív suverénnych fondov s rôznymi investičnými stratégiami v%	Konzervatívne	Vyhľadávajúce výnos	Strategické a iné
Nehnutelnosti a iné			
Akcie súkromných firiem	0-25	10-20	10
Akcie súkromných firiem	50-70	5-10	50-60
Cenné papiere s fixným výnosom	20-30	50-60	30-35
Hotovosť - termínované vklady		10-20	0
	Saudian Arabian Monetary Authority, Russian Reserve Fund and National Welfare Fund, Kuwait Investment Authority - General Reserve Fund	Abu- Dhabi Investment Authority; Kuwait Investment Authority - Future Generation Fund; Norway Governmet Pension Fund - Global; Government of Singapore Investment Corporation	Quatar Investment Authority; Isthimar; Temasek Holdings ; Mubadala

Mgr.Vladimír Bačišin, PhD.
Bačišin / Tkáč, s. r. o.
Jozefská 7
811 06 Bratislava
bacisin@bacisintkac.com